

## **НАРЕДБА ЗА ГРОБИЩНИТЕ ПАРКОВЕ И ПОГРЕБАЛНО-ОБРЕДНАТА ДЕЙНОСТ НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА БЛАГОЕВГРАД**

### **РАЗДЕЛ I Общи положения**

**Чл.1.** Тази наредба урежда управлението, стопанисването и вътрешния ред в общинските гробищни паркове и гробищните места, реда и условията за погребения, ползването и благоустройството на гробищните места и свързаните с тази цел услуги на територията на Община Благоевград.

**Чл.2.** (1) Гробищните паркове са обществени терени със специално предназначение. Те са публична общинска собственост и се управляват като имоти за трайно задоволяване на обществени потребности от местно значение.

(2) На територията на Община Благоевград действат:

1. Гробищен парк – Стари гробища;
2. Гробищен парк – Нови гробища;
3. Гробищен парк – Грамада;
4. Гробища в кметствата и кметските наместничества в общината.

**Чл.3.** (1) Устройственото планиране, инвестиционното проектиране, разрешаването на строителството и въвеждането в експлоатация на гробищните паркове се извършва въз основа на ПУП, изготвен по реда на ЗУТ, приложимите разпоредби на нормативните актове по прилагането му и специалните норми на Наредба №2 от 21.04.2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници.

(2) Създаването на нови, разширяването или закриването на действащи гробищни паркове на територията на общината става с решение на Общинския съвет, при спазване на процедурите по Закона за устройство на територията, действащите общи и подробни устройствени планове, необходимите съгласувания, санитарно-хигиенните изисквания и хидрогеоложкото проучване при нови или разширени терени, в съответствие със законовата уредба на Република България, касаеща тази дейност. При преустановяване на погребенията в гробищен парк, същият може да се използва като мемориален парк само за урнополагане, при условията на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 2 от 21.04.2011 г.

### **РАЗДЕЛ II Управление и опазване**

**Чл.4.** (1) Общото ръководство, стопанисване и поддръжка на гробищните паркове, заедно с общинските сгради и съоръженията в тях се осъществява от Бюджетно звено „Обреден дом“, а контрол по управлението се осъществява от кмета на Община Благоевград или оправомощено със заповед лице.

(2) Организацията и поддръжката на гробищните паркове по населените места на територията на общината и свързаните с тях дейности се организират от кметовете на кметства/кметските наместници.

**Чл.5.** Лицата по чл. 4 или определени от тях лица осъществяват следните дейности:

1. Определят гробищния парк, в който ще се извърши траурен обред, погребение или урнополагане, деня и часа на тези действия, осигуряват гробно място за покойника, издават разрешение за погребение с изрично указване на отреденото гробно място за покойника, както и неговото оразмеряване, издават разрешение за изграждане на трайни елементи от конструкцията на гробното място. При уреждане на всяко погребение най-близкият родственик дава информация за съставяне на личен регистрационен картон, необходим за

обратна връзка с наследниците. Когато починалото лице няма наследници, отдел ГСР или кметът на съответното кметство по последно местоживее на покойника прави служебна справка;

2. Водят регистър на погребенията по гробищни паркове, сектори, парцели, редове, гробни места и урнови гробове, като за всяко гробно място е събрана информация за:

- координати на гробното място;
- имена на починалия в гробното място;
- вида на гробното място – единичен/семеен или урнов гроб;
- дата на смърт;
- имена на лицето за контакт;
- вид на учреденото право на ползване – срочно или вечно право и дати на придобиване и изтичане на правото.

2.1. Изходни данни за регистрирането се взимат от регистъра на поддържаната система Локална база данни (ЛБД) и Национална база данни (НБД);

2.2. Кметовете на кметства и кметските наместници водят регистри по населените места, като предоставят месечна справка на Бюджетно звено „Обреден дом“;

3. Обеспечават условия за нормален погребален процес и осъществяват контрол по спазване на нормативната уредба;

4. Съблюдават подготовката на мястото за гробополагане/урнополагане, изкопаване и оформяне на гробното място, полагане на ковчега и закриване на гроба;

5. Контролират спазването на условията при изравяне на кости, съгласно нормативните изисквания.

6. Полагат грижи за поддържането на подходите, алеите, зелените площи, съоръженията и общинските сгради в гробищните паркове;

7. Осъществяват контрол по извършването на строителни и ремонтни работи в гробищните паркове;

8. Начисляват и събират такси, регламентирани в Закона за местни данъци и такси (ЗМДТ), по цени на услуги определени в Наредбата за определянето и администрирането на местни такси и цени на услуги на територията на община Благоевград.

9. Извършват услуги, свързани с поддръжката на гробно място, по цени определени в Наредбата за определянето и администрирането на местни такси и цени на услуги на територията на община Благоевград.

**Чл.6.** Почистването и поддържането на гробните места и прилежащи им части е задължение на правоимащите (наследниците).

**Чл.7.** Община Благоевград, в рамките на своя бюджет, определя средства за:

1. поддържане на гробищните терени, сгради и съоръжения, общо озеленяване и обновяване на алейната мрежа, водопроводи, осветление, охрана и др.
2. придобиване на имоти за разширяване на гробищните паркове и изграждане на алейна мрежа, водопроводи, осветление, транспортни комуникации и др.

**Чл.8.** (1) Ежегодно Общински съвет Благоевград с приемане на бюджета, определя средства за безвъзмездна помощ за организиране на социални погребения.

(2) Безвъзмездната помощ се предоставя на лица, които са самотни, без близки и роднини, бездомни, безпризорни, настанени в заведения за социални услуги и лечебни заведения, независимо от тяхното гражданство, включително на лица без установена самоличност или без българско гражданство, починали на територията на общината. Наличието на тези условия се доказва с документи, издадени от компетентни органи, които се представят на служителите в Бюджетно звено „Обреден дом“, от наследниците на починалото лице или от компетентните институции.

(3) Безплатните услуги включват:

- издаване на смъртен акт,
- осигуряване на ковчег,
- превоз на покойника до гробищния парк на територията на общината,
- осигуряване на надгробен знак,

- изкопаване и зариване на гробно място за погребения в Стари и Нови гробища.

### **РАЗДЕЛ III**

#### **Гробни места и тяхното ползване**

**Чл.9.** (1) В гробищните паркове на територията на община Благоевград се обособяват обикновени (единични) гробни места, семейни гробни места и урнови гробове, съобразени с изискванията на Наредба № 2 от 21.04.2011 г. на Министъра на здравеопазването за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници (Наредбата).

(2) Единичните гробни места са обособени части от гробищния парк, предназначени за полагане ковчег на покойник, включително два ковчеза при фамилни гробни места, които се разполагат един до друг, регламентирани в Наредбата.

(3) Урна с праха от кремиран покойник може да се положи както в урнов, така и в обикновен гроб (вече съществуващ). Изнасяне на урна извън гробищните паркове е допустимо, по искане на близките на покойника.

**Чл.10.** (1) С полагането на покойник в ново гробно място, за наследниците му по закон или завещание се поражда право на гробоползване.

(2) Правото на гробоползване при полагане на покойник в ново гробно място е безплатно. То се погасява след изтичането на минималния санитарно необходим срок от датата на погребението, при условие, че преди това не е било продължено. За Старите гробища срокът е 8 (осем) години, а за Новите гробища - 10 (десет) години.

**Чл.11.**(1) Правото на гробоползване, след изтичане на минималния санитарно необходим срок по чл. 10, ал. 2, бива срочно или безсрочно.

(2) Срочното право на гробоползване се придобива за срок от 15 (петнадесет) години, след заплащане на такса, регламентирана в ЗМДТ и определена в НОАМТЦУТОБ.

(3) Безсрочно право на гробоползване се придобива за вечни времена, след заплащане на такса определена в НОАМТЦУТОБ.

**Чл.12.** (1) Правото на гробоползване обхваща:

1. Извършване на последващи погребения по реда и условията на тази наредба.
2. Благоустрояване и оформяне на гробните места с временни или трайни надгробни знаци, паметници, декоративни огради, портрет с лика и изписване на имената на покойника с датите на раждане и смъртта му и др.
3. Засаждане на декоративни цветя и трева.

(2) Индивидуалното благоустрояване на гробните места се допуска при условие, че не се ограничава правото на гробоползване на други граждани, не се нарушава обществения ред и се осъществи във възможно най-кратки срокове след предварително съгласуване и под контрола на служителите на гробищните паркове.

(3) Гробните места могат да се оформят с паметни плочи, декорации и други елементи, без да се излиза извън установените за гробното място размери.

**Чл.13.** (1) Когато правото на гробоползване е безсрочно или продължено, чрез заплащането на такса, съгласно чл. 11, ал. 3 в същото гробно място могат да бъдат погребани:

1. съпруг и низходящи на погребания, както и съпрузите на низходящите му.
2. баща, майка и роднини по съребрена линия до втора степен, техни съпрузи и низходящи – със съгласие на преживелия съпруг, а ако такъв липсва – със съгласието наследниците по низходяща линия на погребания.
3. Съгласие по т. 2 се изисква при полагане на урна с праха на починали родители, братя и сестри на погребания.
4. Когато погребаният не е оставил низходящи наследници и съпруг, в същото гробно място могат да бъдат погребани и неговите родители, а с тяхно съгласие - роднини по съребрена линия до втора степен (братя и сестри) и техните низходящи до първа степен.

5. Когато погребеният не е оставил низходящи наследници, съпруг и родители, в същото гробно място могат да бъдат погребани негови братя и сестри, а с тяхно съгласие и низходящите им до първа степен.

(2) Когато първото погребано лице няма наследници и правото на гробоползване е продължено, наследниците на следващия или следващите покойници по реда на извършените погребения в същото гробно място придобиват самостоятелно право на гробоползване, след като се удостовери, че първият погребан няма наследници.

**Чл.14.** При последващи погребения в едно гробно място правото на ползване може да бъде продължено и по искане на наследниците на следващите погребани в същото гробно място лица. В тези случаи се продължава правото на гробоползване и за наследниците на първия погребан.

**Чл.15.** (1) Правото на безсрочно гробоползване може да бъде упражнено от друго правоимащо лице, с писменото съгласие на всички наследници.

(2) За доказване на прехвърлянето приобретателят представя нотариално заверена декларация-съгласие от всички наследници на погребаното в съответния гроб лице.

(3) За прехвърлянето се прави нарочно отбелязване в гробищния регистър по чл. 5, т. 2.

**Чл.16.** Възмездно преотстъпване на правото на гробоползване не се допуска.

**Чл.17.** Полагане на друг покойник в гробно място не се допуска преди изтичане на посочения в чл. 10 минимален санитарно необходим срок от предишното погребение. Това ограничение не се прилага при урнополагане.

**Чл.18.** (1) Ако покойникът или неговите наследници по закон притежават право на гробоползване и в гробното място може да се извърши погребението, не се осигурява ново гробно място.

(2) Предоставянето на нови гробни места става по поредност в парцелите от служителите в Бюджетно звено „Обреден дом“, за гробищните паркове в гр. Благоевград и от кметовете и кметските наместници – за останалите населени места.

**Чл.19.** (1) Правото на гробоползване на гробно място, което не е продължено по реда на чл. 11, ал.2 се прекратява при изтичане на една година след срока, за който е заплатена таксата за гробоползване; респективно след изтичане на санитарния срок за ново гробно място по чл. 10, ал. 2, и същите остават на разположение на Община Благоевград за извършване на нови погребения.

(2) Гробно място останало на разпореждане на Общината се предоставя за ново погребение от Бюджетно звено „Обреден дом“, респективно кмета на кметството/кметския наместник.

(3) Останките от погребаните, за които е приложена ал.2 се препогребват в същото гробно място, а имената се пазят в регистъра по чл. 5, т. 2.

(4) Предварително запазване на индивидуални или фамилни гробни места се допуска при възможност и след заплащане на определените такси в Наредбата за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги на територията на Община Благоевград.

**Чл. 20.** (1) В случаите, когато придобилите безсрочно право на гробоползване трайно не поддържат гробното място, не изградят траен паметник и не полагат грижи за гробното място, могат да бъдат лишени от това право с заповед на кмета, при спазване на реда по чл. 33, ал. 3.

(2) Гробоползвателят има право сам да се откаже от ползването на гроба, преди заплащане на такса за право на ползване, като за целта подаде писмена декларация до лицата по чл. 4 и в нея упомене, каква е волята му по отношение на останките на покойния.

**Чл.21.** За неуредени в предходните членове случаи се прилагат нормите на Закона за наследството.



## **РАЗДЕЛ IV**

### **Погребения**

**Чл.22.** (1) В гробищните паркове на Община Благоевград се погребват в ново гробно място покойници, които приживе са били с постоянен или настоящ в съответното населено място в общината.

(2) Покойници от други населени места не могат да бъдат погребвани в гробищните паркове на територията на Община Благоевград. Изключение се прави само в следните случаи:

1. Когато се ползва правото на гробоползване на роднини по права и съребрена линия до IV степен;

2. Покойници, които са били настанени в социални заведения на територията на Община Благоевград, в случай че не са потърсени от близките си или нямат такива;

3. Когато е налице акт на компетентен държавен орган, който изисква или разрешава погребението на територията на общината.

**Чл.23.** Покойниците, принадлежали към различни религиозни общности или етнически групи, се погребват по реда на тази наредба. Религиозните ритуали се извършват при спазване на здравните изисквания, обществения ред и установеното работно време на гробищните паркове.

**Чл.24.** (1) Погребенията се извършват през деня, не по-рано от 24 (двадесет и четири) часа и не по-късно от 48 (четиридесет и осем) часа от настъпването на смъртта, по реда, определен от общината.

(2) Близките на починалия или упълномощени от тях лица в срок от 24 часа от констатирането на смъртта от медицинско лице са длъжни да представят в общината (кметството), където е настъпило събитието: документа за самоличност и съобщение за смърт. Длъжностното лице съставя акт за смърт и издава препис-извлечение от него и разрешение за погребение. До съставянето на акта не могат да се предприемат никакви действия за организиране на погребението.

**Чл.25.** Когато има съмнения или данни за насилствена смърт общинската администрация организира погребението след като получи разрешение от компетентните органи.

**Чл.26.** Слагането на предмети: пари, злато, ценности в ковчега на мъртвеца и гроба е забранено.

**Чл.27.** Погребване в общи гробове не се допуска, освен в изключителните случаи и при условията на чл. 17 от Наредба № 2 от 21.04.2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници.

**Чл.28.** Пренасянето и превозването на покойници се извършва в ковчези със затворени капаци със специален транспорт, предназначен само за тази цел.

**Чл.29.** Изкопаването на гробните места се извършва от лица (гробари), назначени в Бюджетно звено „Обреден дом“, стопанисващи гробните паркове.

## **РАЗДЕЛ V**

### **Обредна и ритуална дейност**

**Чл.30.** (1) Религиозните ритуали се извършват от духовните лица съгласно каноните на съответната религия.

(2) Традиционни и обичайни обреди могат да се правят на гроба от близките на починалия, ако не пречат на съседните гробове.

(3) Обредни ритуали и действия, противоречащи на добрите нрави и благоприличието, са недопустими.

## РАЗДЕЛ VI

### Вътрешен ред и благоустрояване

**Чл.31.** Посещения в гробищните паркове на община Благоевград се допускат:

1. За времето от 1 април до 30 септември – от 7,00 часа до 20,00 часа;
2. За времето от 1 октомври до 31 март – от 8,00 часа до 18,00 часа.

**Чл.32.** В района на гробищните паркове се забранява:

1. Посещението на деца под 14 години, ако не са придружени от пълнолетни лица;
2. Въвеждане на кучета, домашни и други животни;
3. Отсичането на дървета без разрешение;
4. Засаждането на многогодишни дървесни видове и храсти, както и изсичането на съществуващите, без разрешение на стопанисващите гробищните паркове на територията на общината;
5. Изхвърляне на отпадъци извън определените за това места;
6. Пашата на животни в гробищните паркове;
7. Паленето на открит огън в района на гробищните паркове, както и оставянето на неизгасени свещи и пожаронеобезопасени кандила върху гробовете без надзор;
8. Изравнянето на гробовете преди изтичане на съответния минимален санитарен срок по чл. 10, ал. 2 (съответно 20-годишния срок за гробници, гробни камери и урнови нишки по Наредба № 2 от 21.04.2011 г.), освен по нареждане на съд или прокурор и след предварително уведомяване на съответната РЗИ, съгласно чл. 26 от Наредба № 2 от 21.04.2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници;
9. Разширяването на гробното място извън посочените размери в чл.10 от Наредба №2 от 21 април 2011 г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници;
10. Извършването на търговска дейност, без издадено изрично разрешение за целта;
11. Извършването на прояви на вандализъм.

**Чл.33.** (1) Поддържането на гробните места се осъществява от титуляра на правото на гробоползване.

(2) Почистването и поддържането на гробните места, в които са извършени служебни погребения, се осигурява от лицата, управляващи съответното гробище или гробищен парк. Когато погребаното лице е с неустановена самоличност или няма наследници, поддържането на гробното място е за сметка на общинския бюджет или от средствата на съответното общинско предприятие. В останалите случаи наследниците дължат възстановяване на средствата, разходвани за поддържане на гробното място.

(3) Ако правоимащите не изпълняват задължението си за поддържане на гробното място, засаждат растения, които създават опасност от увреждане или разрушаване на гроба или на съседните гробове, управляващите гробището или гробищния парк издават предписание за отстраняване на нарушението в подходящ срок. Ако нарушението не бъде отстранено в срок или никой от титулярите на правото на гробоползване не може да бъде открит за връчване на предписанието, правото на гробоползване се прекратява със заповед на кмета на общината или на изрично упълномощено от него длъжностно лице, независимо дали е изтекъл срокът на правото.

**Чл.34.** (1) При неизпълнение на задължението за заплащане на такса за правото на гробоползване за повече от една година от датата, към която е следвало да се заплати новата такса, правото се прекратява със заповед на кмета на Община Благоевград или упълномощено от него лице.

(2) В срок до един месец преди изтичане на срока по ал. 1, Община Благоевград следва да уведоми наследниците за възможността да заплатят новата такса.

(3) Отнемането на гробни места не се прилага за тези места, в които са погребани видни личности.

(4) Лицата, управляващи гробището или гробищния парк, могат да разрешат възобновяване на правото на гробоползване, когато останките на погребаните не са преместени по реда на чл. 35, ако таксата не е била плащана поради уважителни причини и гробното място е поддържано и благоустроено с траен надгробен знак. Правото на гробоползване се възстановява след заплащане на дължимите такси и лихви.

**Чл.35.** При погасяване или прекратяване на правото на гробоползване, независимо от основанията, тленните останки на погребаните в съответния гроб се препогребват в него, а гробното място се предоставя за други погребения.

**Чл.36.** (1) Ако наследниците на покойник притежават право на ползване на гроб, за което е изтекъл минимално изискуемия санитарен срок от последното погребение, не се предоставя ново гробно място, ако погребението може да се извърши в съществуващия гроб.

(2) При заявено искане за осигуряване на нов гроб за починал се извършва служебна проверка за наличието или липса на валидни права на гробоползване върху други гробни места на територията на съответното населено място или заявителите декларират пред лицата, управляващи гробището или гробищния парк наличието или липсата на такива права.

(3) При последващи погребения в съществуващ гроб титуляри на правото на гробоползване за съответното гробно място стават и наследниците на последващия погребан, като за целта следва да има изрично писмено съгласие на наследниците на първия погребан.

## **РАЗДЕЛ VII**

### **Изисквания към търговците, извършващи погребално-обредни, строителни и каменоделски услуги**

**Чл. 37.** (1) Юридически и физически лица, извършващи на територията на гробищните паркове погребално-обредни услуги, строителни и ремонтни дейности, каменоделски и монтажни услуги във връзка с надгробни знаци и паметници, уведомяват писмено лицата по чл. 4 преди започване на дейността.

(2) Достъпът на търговци и техническа механизация до гробищните паркове се разрешава от лицата по чл. 4 при спазване на реда, определен за съответния гробищен парк, и след представяне на документ за регистрация на дейността.

(3) Условиата и редът за извършване на дейностите по ал. 1, включително изискванията към работното време, безопасността на труда и опазването на прилежащата инфраструктура, се определят с вътрешни правила, одобрени от кмета на Община Благоевград.

(4) Търговците по ал. 1 нямат право на изключително или преференциално право на достъп до гробищните паркове и се допускат до дейност при равни и еднакви за всички условия.

## **РАЗДЕЛ VIII**

### **Контрол и санкции**

**Чл.38.** Контролът по тази наредба се осъществява от кмета на Община Благоевград и оправомощени длъжностни лица.

**Чл.39.**(1) На физическите лица, извършили нарушения на разпоредбите на чл. 31 и чл. 32 от настоящата наредба, се налага глоба в размер от 100 до 1000 евро, а на едноличните търговци и юридическите лица – имуществена санкция в размер от 100 до 1000 евро.

(2) При повторно нарушение по ал. 1 глобата, съответно имуществената санкция, е в размер от 1000 до 2000 евро.

**Чл.40.** Установяването на нарушенията по тази наредба, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

**Чл.41.** Актовете за установяване на нарушения по тази наредба се съставят от длъжностни лица, определени със заповед на кмета на общината, освен ако в закон не е предвидено друго.

**Чл.42.** Наказателните постановления се издават от кмета на общината, освен ако в закон не е предвидено друго.

### **Допълнителни разпоредби**

**§ 1.** По смисъла на тази Наредба:

1. „повторно“ е нарушението, извършено в срок една година от влизането в сила на наказателното постановление, с което на нарушителя е наложено наказание за същото по вид нарушение;
2. „прояви на вандализъм“ е умишлено повреждане или унищожаване на гроб чрез събаряне, издраскване, разрушаване на паметници и надгробни знаци или на детайли от тях, кражба и други действия на оскверняване на гробното място;
3. „близки на починалото лице“ са роднини по права, съребрена линия и по сватовство, определени в Глава седма от Семейния кодекс, както и други лица, поели морални или финансови задължения към починалото лице.
4. „ритуал“ е определена последователност при извършване на обредни действия, непротиворечащи на законодателството в Република България, добрите нрави и морал.
5. „обред“ е установен ред действия, които съпровождат народни обичаи и/или религиозни ритуали.
6. „обезличени гробни места“ са тези, на които няма поставени временни и/или трайни надгробни знаци или същите са във вид, който не дава възможност да се идентифицира починалото лице, съответно неговите наследници, и за които е изтекъл срокът на гробоползване, без да е платена такса за ползване за вечни времена.

### **Преходни и заключителни разпоредби**

**§ 2.** Настоящата наредба е приета с Решение №..... г. по протокол № ..... на Общински съвет гр. Благоевград и влиза в сила от .....

**§ 3.** Наредба се приема на основание чл. 62, ал. 12 от Закона за устройство на територията и урежда управлението на гробищните паркове, условията и реда за погребения, ползването и благоустрояването на гробните и урновите места и свързаните с тази дейност услуги на територията на община Благоевград.